Tweede Herijking Deltaprogramma

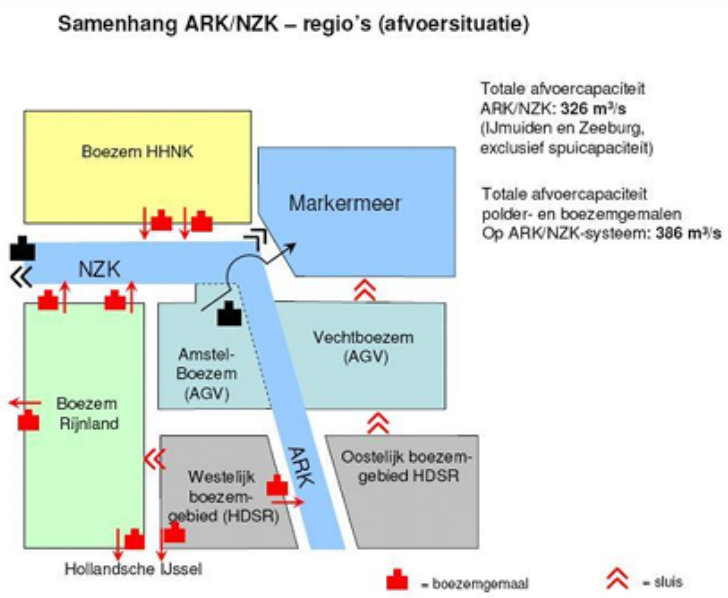
Doel van het Deltaprogramma

- Het Nationaal Deltaprogramma richt zich op de bescherming van Nederland tegen:
  - Overstromingen
  - De zorg voor voldoende zoetwater
  - De bijdrage aan een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting.
- In het Deltaprogramma werken:
  - Rijk
  - Provincies
  - Waterschappen
  - Gemeenten samen
- Onder regie van de deltacommissaris.

Waarom is het Deltaprogramma belangrijk?

- Bovenregionale afstemming:
  - ARK-NZK + gekoppelde regionale watersystemen niet los te zien van omliggende watersystemen
- Waarborg continuïteit aanpak
- Kennisontwikkeling
- Doorwerking in nationaal beleid
  - NWP
  - Nota Ruimte

Proces van de Herijking

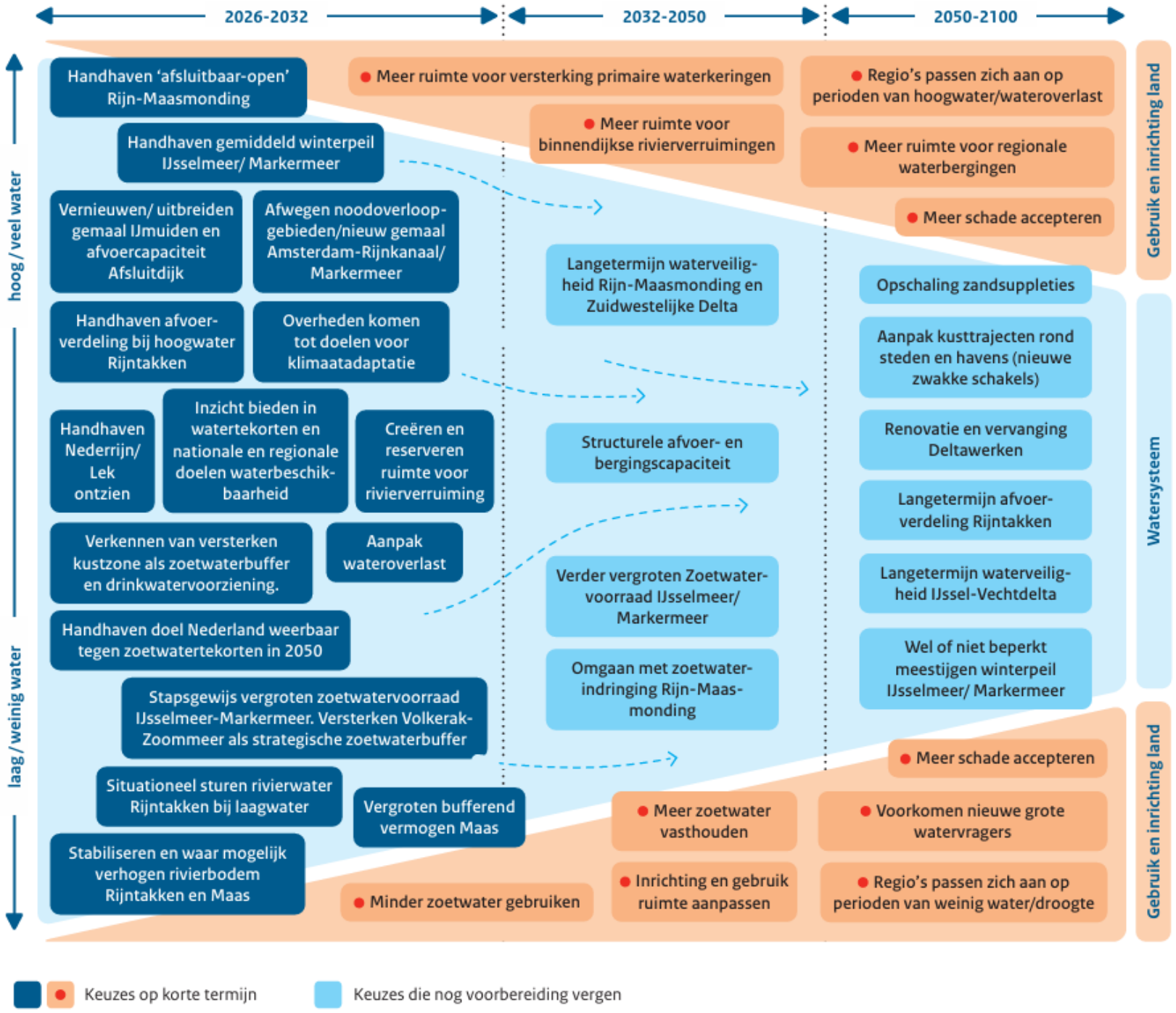
- Elke zes jaar herijking van de Deltabeslissingen en Voorkeursstrategieën
  - 2021 was de vorige herijking
- In 2026 tweede herijking, met speciale aandacht voor
  - Langere zichttermijn 2050 naar 2100
  - Versnelde klimaatverandering en toegenomen druk op de ruimte
  - Samenhang tussen regio's en thema's
- Deltaprogramma is **adviserend** aan de minister, niet besluitvormend
  - Met Prinsjesdag is het gepresenteerd aan de Tweede Kamer

- Borging in het Nationaal Waterprogramma en de Nota Ruimte (2027)

Kern van de herijking

- Van optimaliseren naar een geleidelijke transformatie: (technische) watermaatregelen blijven nodig, maar zijn niet voldoende; veranderingen in ruimtelijke inrichting en landgebruik steeds belangrijker.
- Water en bodem sturend: ruimtelijke keuzes moeten expliciet rekening houden met toekomstige wateropgaven, nu en in de toekomst.
- Risico's accepteren en beheersen: niet alle effecten van extreem weer zijn te voorkomen; crisisbeheersing en handelingsperspectief worden belangrijker.
- Samenhang in keuzes versterken: hoofdwatersysteem, regionale watersystemen, ruimtelijke ordening en sectorale keuzes zijn steeds sterker met elkaar verweven.
- Werken vanuit een langetermijnperspectief met grote onzekerheden: grote onzekerheden vragen ruimte voor alternatieve oplossingen, flexibiliteit en tijdige voorbereiding van scenario's en keuzes.

Deltaroute

2026-2032
2032-2050
2050-2100
hoog / veel water
laag / weinig water
Handhaven 'afsluitbaar-open' Rijn-Maasmonding
Handhaven gemiddeld winterpeil IJsselmeer/ Markermeer
Vernieuwen/ uitbreiden gemaal IJmuiden en afvoercapaciteit Afsluitdijk
Afwegen noodoverloop-gebieden/nieuw gemaal Amsterdam-Rijnkanaal/ Markermeer
Handhaven afvoer-verdeling bij hoogwater Rijntakken
Overheden komen tot doelen voor klimaatadaptatie
Handhaven Nederrijn/ Lek ontzien
Inzicht bieden in watertekorten en nationale en regionale doelen waterbeschik-baarheid
Creëren en reserveren ruimte voor rivierverruiming
Verkennen van versterken kustzone als zoetwaterbuffer en drinkwatervoorziening.
Aanpak wateroverlast
Handhaven doel Nederland weerbaar tegen zoetwatertekorten in 2050
Stapsgewijs vergroten zoetwatervoorraad IJsselmeer-Markermeer. Versterken Volkerak-Zoommeer als strategische zoetwaterbuffer
Situationeel sturen rivierwater Rijntakken bij laagwater
Vergroten bufferend vermogen Maas
Stabiliseren en waar mogelijk verhogen rivierbodem Rijntakken en Maas
Meer ruimte voor versterking primaire waterkeringen
Meer ruimte voor binnendijkse rivierverruimingen
Minder zoetwater gebruiken
Langetermijn waterveilig-heid Rijn-Maasmonding en Zuidwestelijke Delta
Structurele afvoer- en bergingscapaciteit
Verder vergroten Zoetwater-voorraad IJsselmeer/ Markermeer
Omgaan met zoetwater-indringing Rijn-Maas-monding
Meer zoetwater vasthouden
Inrichting en gebruik ruimte aanpassen
Regio's passen zich aan op perioden van hoogwater/wateroverlast
Meer ruimte voor regionale waterbergingen
Meer schade accepteren
Opschaling zandsuppleties
Aanpak kusttrajecten rond steden en havens (nieuwe zwakke schakels)
Renovatie en vervanging Deltawerken
Langetermijn afvoer-verdeling Rijntakken
Langetermijn waterveilig-heid IJssel-Vechtdelta
Wel of niet beperkt meestijgen winterpeil IJsselmeer/ Markermeer
Meer schade accepteren
Voorkomen nieuwe grote watervragers
Regio's passen zich aan op perioden van weinig water/droogte
Gebruik en inrichting land
Watersysteem
Gebruik en inrichting land
Keuzes op korte termijn
Keuzes die nog voorbereiding vergen

Deltabeslissingen en voorkeursstrategieën

Deltabeslissingen zijn van nationale aard

- Deltabeslissing Waterveiligheid en beslissing Zand
- **Deltabeslissing en voorkeursstrategie Zoetwater**
- **Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie**
- Deltabeslissing IJsselmeergebied en voorkeursstrategie IJsselmeergebied
- **Deltabeslissing Grote rivieren en delta's**

Voorkeursstrategieën zijn gebiedsgericht

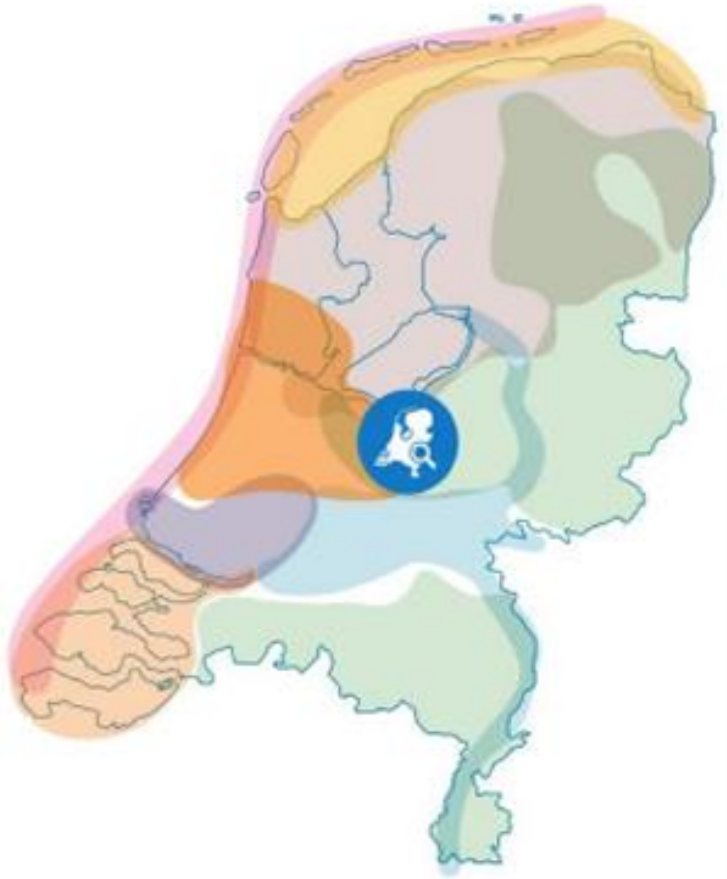
- Voorkeursstrategie Rijnmond-Drechtsteden
- Voorkeursstrategieën Rijn en Maas
- Voorkeursstrategie Zuidwestelijke Delta
- Voorkeursstrategie Kust
- Voorkeursstrategie Waddengebied
- Voorkeursstrategie Hoge Zandgronden
- Voorkeursstrategie Centraal Holland

Belang voor HDSR

- Beïnvloeden waterverdeling in het hoofdwatersysteem
  - Wateroverlast
  - Beschikbaarheid
  - Veiligheid
- Regionaal afspraken over waterafvoer (ARK-NZK)
- Regionaal afspraken over waterbeschikbaarheid
- Financiering van maatregelen
- Kennisdeling
- Klimaatbestendige Ruimtelijke Ordening

Waar zit HDSR

- Gebieden
  - Centraal Holland
  - Rijn
  - Rijnmond Drechtsteden
- Thema’s
  - Zoetwater
    - Deltaprogramma Zoetwater regio West Nederland
    - Zoetwatervoorziening Oost Nederland (ZON)
  - Waterveiligheid
    - Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)
    - Deltaprogramma Rijn
    - Deltaprogramma Rijn Maas Monding
  - Ruimtelijke Adaptatie
    - Werkregio’s Netwerk Water&Klimaat en Midden Holland

Waar werkt HDSR aan in fase 3

- Geen nieuwe grote investeringsprojecten
- Wel klimaatbestendig aanpassen:
  - Voortzetten HWBP-projecten
  - Vergroten grondwatervoorraden
  - Gebiedseigen water beter vast houden en bergen
  - Kennis ontwikkelen over zoetwaterbeschikbaarheid, verzilting en doorvoer (landelijk en regionaal)
  - Ruimte reserveringen voor robuuster systeem
  - Klimaatbestendige inrichting bij ontwikkelingen
  - Risico gerichte aanpak wateroverlast

Dank voor uw aandacht